

Циганок В.Г.,
учитель біології
(Бердянська гімназія №1
«Надія»)

ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ НАПИСАННЯ НАУКОВИХ РОБІТ У МАН

Шлях до високої екологічної культури проходить через ефективну екологічну освіту, яка на порозі III тисячоліття стало необхідною складовою гармонійного та безпечного розвитку. Сформована небезпечна екологічна ситуація гостро поставила питання про перегляд соціокультурних цінностей, цілей, ступеня дбалого ставлення до природи. Екологічна освіта як цілісне культурологічне явище включає процеси навчання, виховання, розвитку особистості і має бути спрямована на формування екологічної культури як складової системи національного і громадського виховання всіх верств населення України, екологізацію навчальних дисциплін та програм підготовки, а також на професійну екологічну підготовку.

Ефективним засобом формування екологічної культури і свідомості є екологізація шкільної освіти, яка передбачає внесення екологічних аспектів, пов'язаних з основним матеріалом, до складу практично всіх навчальних дисциплін. Пріоритетом екологічної освіти є особистісна орієнтація, що передбачає створення таких умов, за яких природа стає особистісної цінністю для кожного здобувача освіти.

Навчальна програма з біології передбачає такі основні наскрізні лінії: - «Екологічна безпека і сталий розвиток» та «Громадянська відповідальність», яких обов'язково треба дотримуватись під час написання робіт Малої академії наук, зокрема природничого цикл, оскільки екологічна свідомість - це індивідуальна та колективна здатність усвідомлювати нерозривний зв'язок кожної окремої людини і всього людства в цілому з цілісністю і відносною незмінністю природного місця існування людини, усвідомлення необхідності використання цього розуміння в практичній діяльності, вміння і звичка діяти в ставленні до природи, не порушуючи зв'язок і кругообіг природного середовища, сприяти їх пристосуванню для життя нинішнього і майбутніх поколінь людей.

Екологічна культура, екологічна свідомість дітей формується тільки шляхом тривалого і поступового пізнання навколишнього середовища як на уроках, так і в позаурочний час, та якнайповніше – у процесі дослідно-експериментальної роботи при написанні робіт МАН, оскільки на сьогодні екологічна ситуація в різних регіонах України досягла критичного рівня.

Сильне забруднення атмосфери, гідросфери та літосфери негативно вплинули на здоров'я людей, популяцію тваринного світу, якість рослинного покриву планети. Тому подолати сформоване протягом багатьох десятиліть споживацьке ставлення до природи, що сьогодні переважає в суспільстві, ми маємо в підлітковому віці.

Найважливішим є не теоретичне засвоєння школярами знань про природу, про її цінності; діяльності в ній людини; про екологічні проблеми та шляхи їх вирішення на виробництві, в побуті, в процесі відпочинку (включаючи екологічні норми і правила поведінки), а формування екологічної компетентності молоді. Тому в процесі написання науково-дослідницьких робіт ми проводимо не тільки теоретичні дослідження і традиційних, і інноваційних поглядів на певну проблему, вивчаємо досвід учених та практиків України та зарубіжжя, а й розробляємо та реалізуємо наші плани в проектній формі.

Досліджуючи життя тигрів у Бердянському зоопарку та динаміку появи їх потомства, протягом трьох років ми долучалися до вигодовування новонароджених кошенят, вносили практичні зміни до їх раціону (які були прийняті доглядачами тварин і професійними ветеринарами) і досягли значних успіхів у цій царині, зокрема за фізіологічними показниками їх розвитку. Наші дослідження міського парку ім. П.Шмідта та пропозиції щодо його перетворення як міського ландшафту на громадський простір і середовище нового покоління були враховані у процесі створення плану розвитку нашого міста як курортного міста.